

UJVIDÉKI SZERKESZTŐSÉG NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Évesre 18 korona
 Negyedévre 4 K 50 F.
 Hónapokra 1 K 30 F.
 Helyesítési ára mindenütt 6 HIRÓ.

Politikai napilap

Főszerkesztő:
 Major Dézseri.

Feloldó szerkesztő:
 Dr. Kőröscsik Albert Ottó.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-tér 7.
 Megjelenik
 napi kivételével mindennap.
 Telefonszámok: Szerkesztőség 400.
 Kiadóhivatal 180. — Nyomda 122.

Matkovits Béla főispán bucsuja Ujvidék törvényhatóságától.

A közgyűlés egyhangulag hálas köszönettel fejezte ki a távozó főispánnak és érdemeit elismerésül megfostaltai arcképet.

Ahogy elvárható volt: Ujvidék törvényhatósága teljes harmóniában hajotta meg az elismerés jogosságát Matkovits Béla főispán előtt akit a politikai visszavonulás elsősíjolt Ujvidék elérélt. Lekies ünnepi hangulatban folyt le a közgyűlésen a főispán bucsuztatása. Elolvadtak a pártekretlek, egybefonódtak a kezek: megilletődve távozik a körből Matkovits Béla, aki bucsúleltel állotta meg helyét és éző, eslelköző szószerzője volt a város érdekeinek.

Érdemeit ünnepi szószóklatok zengették és tollunk csak aláhuzhatják az őszinte elismerést, amely a bucsu alkalmból feljőre áradi. A tárgylagosság jogán megállapítjuk, hogy minden lépését a városhoz való jóindulattal vezette. Agyával, idejével a városért élt. Súlyos problémák terheltek, amelyeket a köze nézve kedvezően oldott meg. Nyolcadik év sorakozta a hétéhez. — 1914 ben már háború rémegtélt a földet — hogy napról napra szolgálalra-keszen, megfőttéssel a polgárfégy báji iránt, lészlelelelemlő ambicióval, nagyzerű energiával igyekezett a város ügyeit előbbre vinni és most elválik a törvényhatóságtól. A közélet férfiat legfőbbot családás szokta ellátsni. Matkovits Béla nem érte csalódság, amikor a közgyűlés spontán ovációja köszönettel láthatta, hogy a város közönsége méltányolta minden altruistikus igyekezetét és megértette őt és melőy hálvál gondol a működésére. Ez az egyhangú elismerés igaz érdeme-ért jár ki és ez jutalmazza Matkovits Béla főispánt, amikor Ujvidék szabad királyi város törvényhatósága közgyűlésén utolsósor emökölt.

A városi közgyűlés külső képe is ünnepélyes volt. A tanács tagjai telete ruhában jelenek meg. A törvényhatósági bizottsági tagok is szokotnál nagyobb számban töltöttek meg a padsorokat. A karzatót is benépesültek érdeklődőkkel.

Matkovits Béla főispán délután negy óra után megnyitja az ülést és nagy figyelem közepette a következő beszédet mondotta:

Tekintetes Törvényhatósági Bizottság!

Mielőt a tárgysorozatba foglalt ügyek tárgyalására térnék, engedje meg a tekintetes törvényhatósági bizottság, hogy e helyen hivatalo-

san is bejelentsem azon köztudomású és a hírlapok által is közölt tényt, hogy a gróf Tisza István elnöklete alatt álló kormány lemondásának hivatalos publikálását követő felni követőleg állásomat, melyet a lemondott kormány bizalmából viseltem, a befügyminiszter ur rendelkezésére bocsájtottam. Ennek következtében és minthogy felmenteltem már csak rövid idő kérdése, minden bizonyossággal a mai törvényhatósági bizottsági közgyűlésen van szerencsém utólagja előköthetni. Ezen térsnézve feleldhetetlen alkalmat tehát felhasználom arra, hogy a tekintetes törvényhatósági bizottságnak, a bizottság minden tagjának és általuk e nemes város nagyérdemű közönségének, valamint e városban működő polgári és katonai közhivataloknak, egyházaknak, intézeteknek, egyleteknek, erkölcsli testületeknek s ezek melőy tisztelt vezetőinek hálas köszönetemet nyilvánítsam hőt esziendős működésöm egész folyamán, de különösen a háború nagy feladatai közepette, sokszor igen nehéz viszonyok között tanusított nagyrebcsült támogatásáért és nekem mindig feljelhetetlen szives barátságáért.

Auit szerény erőimmel, de hazafiatul telken teljes igyekezetével fűvőset és hasznosat művelhettem a közönjük, mind azt az Önök és a törvényhatóság derék tisztikárának, élőkön a polgármester ur Onagy-ságának felette értékes támogatásával teheltem csak.

Biztosítom Önöket, hogy amennyiben sajnálat tölt el működésöm megszünte fölött, azt különösen az Önökkel való barátságos közvetlen érintkezés megszakadása ébreszti bennem.

Midőn a tekintetes törvényhatósági bizottságnak, a város egész közönségének s a polgármester ural élén a derék tisztviselői karnak Isten Hozzódott mondok és mindnyájuknak, valamint e szeretett város jóvendő fejlődésére Isten áldását kérem, legyenek meggyőződe, hogy az Önökkel együtt vállaltam munkában eltöltött közéleti munkát legkedvesebb emlékeim között fogom megőrizni.

Kérem Önöket is, viszonozzák ezt nekem hasonló emlékekkel. Isten áitasse Önöket!

Majd Fátá Ferenc apátplébános állott szőlfára és a törvényhatósági bizottság nevében klasszikus erűli szószóklatban mondott bucsu a főispánnak:

— Megkeppont és fájó szívvel hallottuk immár hivatalos formában, hogy Méltóságod, szűkebbkörű működésének helyén, e tereben utólagra emökölt. Hallottuk bucsuszavait és mivelhogy a bucsu kölcsönös csünnepélyes órában, amikor e helyről távozik, hadd fejezzem ki nagyrebcsüllésünket, tisztelatlánkat és köszönetünket.

— Elmelőzeteti a törvényhatóságot, amikor a főispán elfoglalta széktől, szeretettel hangon a békes együtműködés programját hirdette. Ez a hét év igazolja, hogy a programjt megvalósította. Rátér a főispán érdemeinek méltatására. Egy fejődő város élere került és folytatta az építőmunkát. Hogy nagy alkócsafait mind nem végezhet be, ezt a háború kitörése akadályozta. A főispán érdeme, hogy a város közönségének hazafias áldozatkészsége minden földműlodon nyilatkozott meg. Annyl idegenajkú és annyl váltáselekezeti-lakta városban az ő pínatios vezetésének köszönhető, hogy sem nemzetiségi torzalkodás, sem vallási türelmetlenség nem bolygatta meg a város nyugalmát. A főispán mindig egyheltte a lakósság szenvedését a háború viharában. Agitációjának köszönhető, hogy a hadkölcseijegyzésben Ujvidék az első városok között szerepelt. Az özevgyek és árvak nyomon-érnek enyhítésére odaírközött az ózbarbatók szívűze. A város közlelelmezési zavarainak éoszlatásában nagyrésze volt. Az egész törvényhatóság érzését tolmácsolja, amikor a távozó főispánnak hét évi munkájáért őszinte nagyrebcsüllést, tisztelést és köszönetet fejezi ki. A főispán is azt mondhatta:

— A harcot jól harcoltam, a munkámat végig dolgoztam.

— Lelkében nem tehet magának keszrohayást. Az elismerés báber-koszorúja joggal övezheti a főispán homlokát és kívánja a Gondviselésőtől, hogy továbbra is a haza javára fordítva munkacserejét. Nagy tetszéssel fogadtuk beszéde végén Fátá Ferenc apátplébános a következő határozati javaslatot nyújtotta be:

"Indítványozom: mondja ki a törvényhatósági bizottság, hogy méltáházi Matkovits Béla főispán ur ömeltósága áldos működésének legteljesebb elismerésével hálas köszönetét nyilvánítja és hogy ennek látható, maradandó jelölt Ömeltósága arcképet megfestedni és a közgyűlési tereben kifűggesztetni rendel; továbbá, hogy Ömeltóságának az ezen határozatról szólo és a közgyűlés e részbeni lefolyását teljes egészében felülműlő jegyzőkönyvi kivonatot megküldi."

Percekig zűgött a taps és pártkülönbség nélkűl zajos helyesléssel fogadták az indítványt.

Dr. Kubinyi Károly az ellenzék részéről beszélt és csatlakozik az indítványhoz. A főispán airtja mindig nyitva állott és elismeri, hogy a város javát szolgálta. Matkovits Béla csak mint politikus, mint a kifűtt kormány exponecs távozik tőlünk, de itmarad mint ember, mint jóbarát, itmarad az ő arany-szíve. Emleket hálasan fogja őrtzeni a törvényhatósági és tartsa meg ő is ilyen emlekezetében Ujvidék közönségét.

Ujból felhangzik az ováció és a csend helyűrcáltta után Vilcs Markó szerbűl bucsuztatja a főispánt. Kilemelte, hogy főispánúsága alatt soha-som fordult elő sértelem. A szerbek nevében biztosítja a távozó főispánt és ígéri, hogy ezentűl is hívei maradnak.

— Zsvió! Zsvió! — hangzott fel a jobboldaltól és most felállott Profuma Béla polgármester és mélyen meghatódá a közlelelőkben mondott bucsu a tisztviselői nevében:

Méltóságos Főispán ur!
 Ték, törvényhatósági bizottság!

Egy bucsuhang sugja nekem és szívem minden is úgy érzem, hogy az a kép, amely az elhangzott lelkes és őszinte érzelmi nyilatkozatok nyomán a hallgató vagy szemlélő lelkeben kelekezik, nem volna teljes és nem volna hí, ha atthoz a maradandó háliához, amelyre Méltóságod Ujvidék város egész polgárságot áldásos főispánt működésével lékőteltezte, hogyha nem csalónál Méltóságod szűkebb közéleti család-jának: a törvényhatósági tisztviselői karnak köszönetét és háliját.

Mélységes hálára érezzük magunkat lékőtelezve Méltóságod iránt azért, hogy szerény munkáságunk értékelésével, súlyos feladatának igazságos méltánylásával és tisztviselői törekvésünk és érdekeink felkarolásával legünk iránt mindenkor gondos és szeretetteljes családapának bizonytult.

Amidőn irányunkban tanusított ezért az olyan jószágért hálas köszönetemet újból is kifejezem, biztosítottam egyuttal Méltóságodat, hogy főispánt működését tisztellett, nagyrebcsüllésű és szeretettel fogjuk emlékeinkben megőrizni.

Az Isteni Gondviselés áldása kísérije Méltóságodat a jövőben és is ajándékozza meg Méltóságodat és nagyrebcsüllött családját nagy boldogsággal és megelégedettségel. Isten áitasse sokáig.

Ísmét taps és éljenzés. Matkovits Béla főispán néhány szóval megköszöni az ünnepeltést és ígéri, hogy a legőszintébben fog visszalemelekezni mindenkor a törvényhatóságra.

Politika a törvényhatósági bizottságban.

Köszönet Tiszának. — Vita a választójog körül.

A városi közgyűlés ünnepélyes hangulatban, amely *Matkovits* Béla főispán beszédével alkalmából úrrá lett a cirádás teremben, csaknem feborult. Az elnöklő főispán a tárgyszorozatot a lelépő kormánybuscúldvözetlőre irányuló indítvánnyal kezdte meg. Az indítvány *Szelezák* Lajos dr. képviselő terjesztette be, aki azaz kezdte beszédét, hogy mindég igyekezett a politikát a közgyűléstől távol tartani, a politikai kérdések mindig disszonanciát keltenek. Ez igaz és a városi közgyűlésben mégis politikai vihart támasztottak. A képviselő részletesen foglalkozott a választójogi reformmal és hangoztatta, hogy a munkapárt az általános, titkos választójog elvi alapján áll.

Mivel politikai kérdések elintézésére mi sem tartjuk alkalmasnak a városi közgyűlési termet, röviden csak azzal vitádzunk, hogy a munkapárt a gyakorlatban még a királyi aktrattal szemben sem akar tudni elvi alapról. A szép frázisok kora lejárt és az általános titkos választójog országának el kell jönnie még akkor is, ha a törvényhatósági bizottság mai összetételében akár a legszebb idővelletl enyhült a népgyelesenes kormányt letitát uraima felett érzett fájdalom.

Dr. *Szelezák* Lajosnak a választójog elleni filippikájára méltó választás szolgált dr. *Kubinyi* Károly, aki megjegyző érvekkel védelmére kélt a választójogi reformnak, az időzőli indítványának a napirendről való levételét javasolta. Ezer szerencse, hogy *Ujvidék* képviselője csak az indítványa megokola-sát keretezte *Tisza* választójog-ának dicseretével és indítványában már nem érintette, hogy a törvényhatóság a radikális választójog ellen foglaljon állást. *Ujvidék* becsületét mentette meg ezzel, mert meg megtörtént volna, ez a törvényhatóság kuruc jó kedvében még ezt az indítványt is megszavazta volna. Ez urak mindent megszavaztak. Még annyit meg kell jegyezni, hogy ketten voltak, akik a lelépő kormány idővözetletét ellenkeztek: dr. *Kubinyi* Károly és *Mayor* József.

Dr. *Marcekovich* Imre főjegyző előterjesztí, hogy dr. *Szelezák* Lajos és társai indítványt nyújtottak be, hogy a törvényhatóság fejezze ki köszönetét gróf *Tisza* Istvánnak.

Dr. *Szelezák* Lajos nyomban szó-lásra jelenkezik, hogy indítványát megokolja. Távol akarja a politikát a közgyűléstől tartani, mert ez csak széthuzást idéz elő. Mégis mivel az urakdók áramlat felszínre vette a választójog kérdését, nem térhet ki az elől, hogy ezt a háttalan szerepet elváltja.

Tisza István a munkapárti körben kijelentette, hogy lemondásának vannak okai és rugó, mikróli nem nyilatkozhatik most és így csak a háborút után ismerhetjük meg a távol-ságot, ahonnan a titkos erők irányították a magyar kormányválságot.

Formailag a választójog szerepel mint kormányválsági ok és így indítványa megokolása végett erre kell kiterjeszkednie, noha megjegyzése az, hogy amig a magyar nemzet sorsa, léteinek vagy nemléteinek kérdése a harcmezőn el nem

dől, míg százezrek sínylódnék keserves hadifogságban és még többen a harcmezőn ma is ezer szenvedéssel és halállal néznek naponta szembe, a kérdés feszegetése káros, mert a nemzet harcoló része és a front mögötti is a háború szenvedéselt tűző része egyaránt megvöndö minden oly áramlattól, mely benne elégedetlenséget, csüggedési képes kelteni.

Ujvidék városa a polgári munka és szorgalom emporiuma. Itt amideokratikus felfogásnak se talaja, se jogosultsága nincs.

Itt mindenki a demokratikus haladás híve és szóli emleltileg az általános választójog híve. A teljes jogegyenlőség az eszményi állapot. De megvölsötésának vannak feltételei, melyek nélkül az általános választójogra áttérni veszélyes lenne. Tudtván a munkapárt is a választójogi reformot az általános választójog elvi álláspontján akarja már megalkudakor megvölsötani. De majdnem minden államban a fejlődésnek meg voltak a fokozatai, melyek nemzeti egységével voltak kapcsolatosak.

Kell, hogy a nagy tömegek a kellő műveltséggel rendelkezzenek, hogy a maguk öltrevéselt megkoncipiálni és azoknak korlátozat szabni tudjanak. Ennekül az általános választójog veszélyes fegyver azok részére is, kiknek kezébe adjuk, mert önmagukat is megsebezhetik. A gazdasági megállapodottság is egyik kataléja a jó helyes gyakorlatnak. A szocialista rend is megköveteli, hogy tagjai a maguk jogrendjét helytálljanak.

Ebből a gondolatból kiindulva követeli az 1913. évi választói törvény az ipari munkásokra nézve az egy évi állandó egy helyben való lakást és az ugyanazon munkanemben való három évi állandó foglalkozást.

A mi ipari konjunktúránk mellett azonban a feltételek túlságosan megszorítottak bizonyultak, melyek nem engedték meg az ipari munkásságnak a kívánat számáraiban való érvényesülését.

Ezt maga *Tisza* is belátta és hajlandó is volt messzemenő, hatályos enyhítésekért lenni e feltételek indokolatlan szigorán.

De a vélság megakadályozta őt reformtervének megvölsötésében.

A királyi bizalmá Esterházy Móric grófot bízta meg az új választójog törvény megalkodásával.

Nagy elégtétele a munkapártnak és *Tiszának*, hogy az új miniszterelnök programbeszédében kijelentette, hogy az új kormány létjogosultságának alapja az a reformtervezet, mely a gróf *Tisza* által ellenjegyzett legutóbbi királyi manifesztumban van meghatározva.

Tehát az új kormány sem hozza az általános titkos választójogot, hanem lényegileg ugyanazt, amit *Tisza* hozott volna.

Ezért kár volt *Tiszát* a kormány-elalomból kizárni, melyet minden-ker és a legnehezebb időkben a haza ldvére képzelt oly rátermeltséggel és példátlan tudással és erővel, melyben senki utól nem érheti.

Érdemeiből csak annyit hozt most

fel, hogy kemény, de szükséges és idősöző crószzakkal tölte meg a parlament anarchiát, mely a parlament elhatározási szabadságát évek óta megpbntolta.

Ezzel utat tört ama honvédelmi intézkedések megszavazásához, melyek e világháborúban létünk megvödséhez oly szükségeseknek bizonyultak.

De az a bámúltus sokoldalúság, munkabírás és erő, mellyel ezen szervezettség és önfegyelmzés tekintetében nem első helyen állt országot a háború kezdete óta kormányozta és mellyel az egyéni, polgári és politikai jogokat, a rendet, belbékét és nemzetiségi békét fentartotta, az elfogultalan utókor és történelem előtt ellentmondás nélkül lesznek elismerve.

Bizik abban, hogy ha az eszmények fejlődése ismét igazán nagy embert kíván az ország élére, ez az ember csak *Tisza* István lehet.

Végül a következők határozati javaslatot terjesztette be:

Indítványozom, mondja ki a törvényhatósági bizottság határozatilag, hogy a legmelyebb sajtóállal látja *Tisza* István gróf-ot való miniszterelnök kormányának állásából való távozását és háldis köszönettel ad kifejezést a böles előrelátással és hazallsággal kifejezett önfeláldozó kormányzati tevékenységért, melyet különösen e nehéz történelmi időkben az ország és tón érdekeiben teljes sikerrel folytatott. Egyszersmind kifejezi azon reménységét, hogy *Tisza* István gróf megbecsülhetetlen nagy és értékes állományi képességeit továbbá is a haza és a trón érdekeinek fogja szentelni.

Dr. *Kubinyi* Károly az indítványt szemben szólla fel és kemény szavakkal ostonozta a *Tisza*-féle kormány hibáit. Megemlítette, hogy a munkapárt az általános titkos választójog programjával alakult és csak elhagyta elvét *Tisza* választójogi törvénye törzseffölbi, ellenszolgált a királyi szózatnak. Ezután vitába száll dr. *Szelezák* Lajos ama állításával, mintha a magyar nemzet nem volna érett az általános titkos választójogra. Hivatkozott arra, hogy Franciaországban már a fordulatot után megalkották a választójog demokratikus reformját. Beszédé végén örömmel állapítja meg, hogy az ország *Tisza* István bukásával lidércenyomástól szabadult meg. A *Tisza* kormány az országot egészséges fejlődésben és haladásában gátolja meg.

A háború alatt a frontmögötti országban egész történelmi osztályokra a kormány hibájából nékülözés és nyomor szakadt. Az a reménye, hogy az új kormány meghozza az ország demokratizálódását és a szocialis reformokat, amelyekre a nemzet nagy véradózatát vállalkozta. Javasolja, hogy ezt a politikai indítványt vegyék le a napirendről vagy vessen el a törvényhatóság.

A főispán ezután elefendte a szavazást és törvényhatósági bizottság — amelynek jelenlévő tagjai lassanként meggyérültek — két szó ellen elfogadta dr. *Szelezák* Lajos indítványát.

Városi közgyűlés.

A szombat délután 4 órára egybehívott városi törvényhatósági bizottsági közgyűlés iránt érhetőleg szokatlan nagy érdeklődés mutatkozott — hisz kétüdmóduval lett, hogy *Matkovits* Béla Ujvidék nyolc évén át főispánja ezen a közgyűlésben bucszik a törvényhatósági bizottságút és ezekenkívül a napirenden politikai tárgya is szerepelt: a munkapárt érzékeny bucsuja a lelépő *Tisza* kormánytól.

Ezek a körülmények okozták, hogy a pacsorkor a forró júniusi nap dacára eléggé megtelettek, noha sokan *84 bizottsági tagból* 45-en voltak idóval.

Jelen voltak: Profuma Béla polgármester, dr. *Marcekovich* Imre főjegyző, polgármesterhelyettes, dr. *Tapavicza* György tanácsnok, dr. *Wagner* Károly tiszti főorvos, Orbán Ignác főmérnök, tb. tanácsnok, dr. *Jahn* Róbert főszámvevő, tb. főjegyző, dr. *Szabó* Lajos tiszti főjegyző, Profuma Róbert tanácsnok, *Payella* Nándor rendőrfőkapitány, dr. *Ribi* József főpénztárnok, dr. *Belohorsky* Adolf aljegyző, tb. tanácsnok, dr. *Szántó* Ádám aljegyző, tb. tanácsnok és *Bosnyákovits* István tb. főszámvevő.

Balassa Heurik, Bauer Gyula, Csulikovich Vilmos, Dietzgen Gábor, Ernst János, Fain Ferenc, Freund Ede dr. *Gavanszky* Tivadar dr. *Georgievits* János, *Grossinger* János, *Herczeg* István, *Hoffmann* Miksa, *Jankovits* Pál dr. *Kassowitz* Ármín dr. *Königsrádler* Ottó dr. *Kron* Károly, *Kubinyi* Károly dr. *Kurtz* Kornel, *Lótit* Vaszelin, *Mayor* József, *Menráth* József, *Milics* Tivadar, *Miroszavlyevics* Szilárd, *Mega* Száva, *Nikolits* Sándor dr. *Obradovic* György, *Rákits* Gergely, *Róth* Vilmos, *Rózsa* Miksa dr. *Schubert* Remző, *Siebold* Ádám, *Szlávi* János, *Szelezák* Lajos dr. *Sziefanovic* Lyubomir, *Sztojkovics* Száva, *Urbán* Ignác, *Vilics* Márk és *Zsikics* Mátos.

A főispán bucsuztatásáról és a *Tisza* kormány bucsuztatásáról külön cikkemben számolunk be.

A közgyűlés napirendjén levő gazdasági tárgyak iránt már lényegesen kevesebb érdekesebb érdeklődés mutatkozott, így hogy észszesen csak egy felszólalás hangzott el.

Mayor József tróvh. biz. tag a polgármester jelentéséhez szólv, búitól volna, ha ma, amikor már a háború negyedik évébe lépünk és a háború előrelátható végéhez közeledünk, a polgármester a háborúról a békére való átmenet-előkészítésével, népjóléti intézkedések tervezésével állott volna elő. A legközelebbi közgyűlésen hosszabb tanulmányt igénylő konkrét javaslatokkal fog előállni, most csak két körülményt ajánl a polgármester sürgős figyelmébe. Az egyik: fogylalkozzék a válság behatódásában konyhaerkertészletel és a most lejő földbérletekből juttasson a hadbu-vonulatok hozzájárulóinak is pácellákat és így gondoskodjon az értük harcolók itthoni megélhetéséről. A másik: a kormány legújabb rendelete a gabonabeszere-séről akkép intézkedtek, hogy mindehát a Haditerménynél beszerzendő elgész évi gabonaszükségletét. Minthogy a hadbuvonulat itthon nélkülözö családtagjai és a kiskiválatnokok, kis emberek egész évi buzaszükségletük beszerzéséhez

Az orosz fronton tüzharc, az olaszok nem támadnak.

— Osztrák-magyar hivatalos jelentés. —

Budapest, június 23.

(Hivatalos.) KELETI HARCTÉR: A hegyvidéki arcvonalon és Woihinában az ellenséges tüzérségi tűz időnkint feléledt. A Brzezanától délre fekvő terület tartós lévetését ützeink erőteljesen viszonozták.

OLASZ HARCTÉR ÉS DÉLKELETI HARCTÉR: Csekély harci tevékenység.

A vezérkar főnöke.

A németek másfél kilométer szélességben betörték a francia állásokba.

— Német hivatalos jelentés. —

Berlin, június 23.

A nyugati hadseregünk jelentése:

NYUGATI HARCTÉR: Rupprecht bajor trónörökös hadseregje: A tüzérségi tevékenységet a flandriai arcvonalon és Artoisban az eső a délutáni órákban is befolyásolta. Mésőbb élenkké vált. A tengerpart közelében Bixchootnél Argentieresség és Loos és Bullecourt között, amint a tegnapi éjjel folyamán napkelte előtt ma is több helyen visszavertünk angol felderítő osztagokat.

A német trónörökös hadseregje: Tegnap reggel tüzérségünk és aknavetőink rövid, heves hatásos tűzése után a Chemin des Dames-on, Filainétől délkeletre alsó-szász ezredek osztagai rohammal elfoglalták a franciák állásának egy részét s a másfél kilométer szélességben és 500 méter mélységben meghódított árkokat három heves ellentámadással szemben megtartották. Az ellenséges súlyos veszteséget szenvedett, mivel a menekülő védőereget zárótűzünkbe szorították be. A franciák reggel a Cornilles hegytől nyugatra, este pedig Vauxallonnai támadást láttak, de anélkül, hogy eredményt értek volna el. Craontól keletre és a Maas két partján felderítő előretörésekkel foglyokat szállítottunk be.

Albrecht württembergi herceg hadseregje: Az arcvonal mentén csak szokásos harci tevékenység folyt. St. Mihieltől északra és a Moseltől keletre visszavertünk francia felderítő csoportokat. Június 15-ike óta légi harcokban 23, védőtűzünkkel 5 ellenséges repülőgépet, azonkívül négy kötött léggömböt löttünk le.

KELETI HARCTÉR: Tegnap fokozott tüztvékenység folyt, különösen a lemberg—larnopoli vasut és a Dajester között.

MACEDON ARCVONAL: Nem volt lényeges esemény.

hadvezetés, első főosztályvezető

Serbán Miklós nemzetiségi kérdésekről beszél, elpanaszolja a román sérelmeket, hogy a román vidékeken német iskolákat tartanak fenn és német a hivatalos nyelv.

Gündösch Guidó közbeszél: Fogarason milyen volt a hivatalos nyelv, amikor ön enkölt? Az evakuálás után még három napig enkölt Fogarason.

Serbán Miklós: A román hadbizetthez a hazai román népek semmi köze. A károkat nem a román hadsereg okozta, hanem maguk a menekülők és a szövetséges hadsereg. (Nagy zaj.)
Az ülés folytatását délután 4 óra ra halasztották.

Budapest, június 23.

(Az Ujvidéki Hírlap tudósítójával.)

A délutáni ülés első szónoka, Münnich Kálmán gazdasági szempontból bírálja az új kormány programját. Felvilágosítást kér a liszt- és szirrelátás tekintetében.

Farkas Pál: Rámutat arra a hihetetlen ellentétre, amely az itthoni és a fronton való helyzet közt van. A munkapárt ragaszkodott elveikhez, ezzel szemben azt látja, hogy a tulajdonosok napok óta nem csinálnak mást, mint

kormány választójogi programját s közbeszólások alakjában kikéveslik, amit a kormány adni akar. O ma is azt a politikát vallja, amit eddig hirdetett. Tiltakozik az ellen, mintha valaha is a történelmi osztályok kiirtását hirdette volna. Mindig azt vallotta, most is az az álláspontja, hogy mindenki, aki hivatoit, foglalja el az öt megjelölt helyet, ne a születés, hanem a tehetség és a hivatottság legyen a mérvadó. Indokolatlan és alaptalan az, hogy régi beszédeit akarják ráolvasni. 1913-ban aradi beszédeben, amit Jakabffy idézett, nem a középosztály ellen hirdetett harcot, hanem a tisztességtelen társadalmi osztályok ellen; ezt most is fenntartja.

Jakabffy Elemér újabb felszólalása után az ülés véget ért.
A legközelebb ülés hétfőn lesz.

Kicsérölik a régi hadifoglyokat.

Budapest, június 23.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A hadvezetőség attól indíttatva, hogy a hossz-as fogság nemcsak fizikailag, hanem lelkileg is veszedelmes, a hadvezetőség megkereste az orosz, orosz és francia kormányokat, hogy azokat a hadifoglyokat, akik már hosszabb idő óta vannak fogságban és fegyverképtelenek, kicséréljék. A javaslat elfogadására néve az ellenséges kormányok még nem nyilatkoztak.

A miniszterelnök nyilatkozta a kül-és belpolitikai helyzetéről.

Budapest, június 23.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

A Vossische Zeitung munkatársa beszélgetést folytatott gróf Esterházy Móric miniszterelnökkel, aki kijelentette, hogy a programjába vett külpolitikai elveivel egyetért a kabinet minden tagja. Közös ellenségeink még mindig a kábeztetésben bíznak, de reményeik még mindig hii ábrándoknak bizonyultak. A buza az ország legnagyobb részében kitűnően áll és ellenségeink reménye, hogy kihéztetnek, nem fog teljesülni. Ami a választójogi illeti, mindent elkövet, hogy még ebben a parlamentben keresztülvígye a választóreformot, mert választásokat nehéz tartani a háboru alatt, de arra is el van határozva, hogy ha ez nem sikerül, akkor a házat feloszlatja.

Megszületett az új osztrák kormány.

Bécs, június 23.

(Az Ujvidéki Hírlap eredeti távirata.)

Öfelsége Seidler osztályfőnököt, a földmívelési tárca eddigi vezetőjét bizta meg a kormányalakítással. Togenburg úrrol helytartó lett a belügyminiszter, Sauer igazságügy, Wimmer pénzügy, Mataja kereskedelmi, Homa közmunka, Bauhan vasutügy, Czapp altábornagy honvédelmi miniszter. Höfer közlekedésmézési miniszter megtartja tárcáját. A kormány átmeneti lesz. Az összes pártok rokonszenvesen fogadják az átmeneti kormányt és az állami szükségleteket meg fogják nélkülözni.

A képviselőház ülése.

Budapest, június 23.

(Az Ujvidéki Hírlap tudósítójától.)

A képviselőház délelőtti megkezdte az indemintás tárgyalását. Az ülésen Szász Károly elnököt, Hegedűs Loránt előadó hangoztatója, hogy a politikai fordulat dráca is ugyanolyan elveket vall, mint azelőtt. A pénzügyi bizottság nem hajlandó négy hónapnál hosszabb indemintást megszavazni.

Esterházy Móric miniszterelnök kéri a Házat, hogy a kormány által beterjesztett eredeti javaslatot a pénzügyminiszter módosításával fogadják el.

Gröz Gusztáv pénzügyminiszter adott még sakszerű magyarizációkat és beterjesztette a bírák helyzetének javítására vonatkozó javaslatot.

A vita első szónoka Jakabffy Elemér bizalmatlan a kormány iránt, de megszavazza az indemintát az ország érdekében négy hónapra. Csodálkozásának az kifejezést, hogy Vásonyi az ösdemokrata a miniszterelnök mellett ül, akiől országoszerzte azt beszélik, hogy az ember az újjan olvashatja össze azokat a tényeket, akik elég előkelők arra, hogy közülük valakik nélkül vehessen anélkül, hogy szüleendő fiait hitbizományától fossza meg. (Élénk derűtség a munkapárt, felkiáltások a baloldalon. Ülészelenés.)

Jakabffy: Izlést igazán nem tanulok Osókölt. Rámutat Battányi Tivadár külpolitikai magatartására és azokra az ellentétekre, amelyek a kabinet egyes tagjai közt fennállnak.

Pál Alfréd utal arra, hogy a munkapárt szigorúan ragaszkodik elveikhez, akár hatalmon van, akár nincs. Ezzel szemben az új kormány elvteladón épült. Apponyi megváltoztatta a kiegyezésben elfoglalt álláspontját, a néppárt nem hirdeti az egyházpolitikai törvények revízióját, a Károlyi-párt szakított az antanttal tápált plábi viszonyával, Andrassy, Vásonyi, Károlyi és Battányi beszédeiből idez és lehetett ennek tartja, hogy most választásokat tüzzenek ki, mikor a választók az iszonónál és más frontokon küzdenek.

Pető Sándor: Azokat is meg fogjuk szavaztatni.
Pál Alfréd: Kü djenek li egy parlamenti bizottságot a legelső tüzvokiba Pető Sándor vezetésével. Az indemintát négy hónapra szavaz a meg.

HIREK

Befejezéshez

közeli gazdasági erőfeszíté-
sünk hatodik erőpróbája. Az-
néma küzdelem, melyet a fron-
küzdő vitéz katonáinkkal pá-
rhuzamosan vivő öntudat s el-
szántsággal az ezerény vékony
érből és patakjából hatalmas fo-
lyóvá dagadó pénzarádat elemi
erővel hullámzik az országból
határaink felé, hogy segítsen ki-
védeni és visszaveteni az ellen-
eséges löke által elpusztításunkra
talpra állított milliók hadak
dúsától elvakult folytonos támadá-
sántól. Az ellenség az őt eddig
ért kudarcok nem tudták jő-
zönné beláttára bírni, nem akarja
belétni a véres hekatomba hiá-
bavaíosságát, meddőségét s nem
veszi tekintetbe a mesterséges
erővel ellentét uszított szövelé-
sége népekben a béke után való
s mindinkább erősödő vágyó-
dását, — mi szétbuzé határa-
inkon — a bizakodó reményesség
megnyugvással szívünkben kel,
hogy továbbra is kitartsunk s
minden feltűnkert, gondolatunkat
a nem lakadó akarat kell,
hogy irányítsa, mikép a hadi-
kölcsönben megnyilvánuló gaz-
dasági erőfeszítésünk nem a há-
boru nyújtására irányul, de lé-
tünk, hazánk és családi lübe-
hyllink megvédésére, a nyugalmas
szilárdan megalapozott munkás
béke felé törtet gondolatunk,
amikor felszólított az ország
lakosságát, hogy a hatodik magyar
hadikölcsön jegyzésének még
hátároló utolsó napját kihá-
sználva, tétőzze be a lendületes
akció a hadikölcsönök minden
előzőjét túlszárnyaló sikerével
a hadikölcsönre való jegyzés nem
annya hazafias áldozatkészség
mint kötelesség, melynek va-
gyoni erejéhez mért teljesítését
a nemzet nagytól és kicsitől
egyaránt elvárja.

Budapest, 1917. június 22. é.
Gróf Esterházy Móric
m. kir. miniszterelnök.

A miniszterelnök Bécsben.
Budapesti tudósítónk jelenti: Es-
terházy Móric miniszterelnök ma
éjjel Bécsbe utazott és holnap
kihatalgatáson jelent meg a kirá-
ly előtt.

Az osztrák hadikölcsön sikere.
Bécsből jelentik: A hatodik osz-
trák hadikölcsön jegyzési er-
edményét megállapították. A jegy-
zés 4 milliárd 908 millió koronát
eredményezett.

Hadiségély a nyugdíjas vas-
utasoknak. Budapesti telefo-
náink: A hadiségély bizottság
az ideán is úgy, mint tavaly a
nyugdíjas vasutasoknak s azok
közvegyeinek hadiségélyt juttat. A
fokozódó drágaságra való tekintet-
tel a segélyeket felemelik.

Nagy jégverés pusztítás az
ujvidéki határon. Pénteken este
Délbácskán jégveréssel párosult
zivatar vonult vég, amely hozzá-
vetőlegesen megállapítás szerint
óriási károkat okozott. A legna-
gyobb kár az ujvidéki járásban
volt, ahol a jégverés az ujvidéki
örzsoigabírói hivatalhoz érkezett

telefonjelentések szerint körül-
belüli 2000 hold kalászos vetést
pusztított el. Ez a csapás súlyos
megpróbáltatások elé állítja nem-
csak a járás lakosságát, de az
országos közlekedés szempont-
jából is érzékeny és ponthatár-
tan veszteséget jelent.

Századosi előléptetés. A király
Lourekovits Bogosláv 6. lk. és.
kir. gy. e-beli főhadnagyot május
1-sel ranggal századossá nevezte ki.

Béfitőt a villám a Mandics-
szállításba. Az ujvidéki határon,
az okéri ut mentén, a városi első
csárda irányában levő Mandics-
szállítás egyik épületébe péntek éjjel
beült a villám és felgyújtotta a
felőzetet, amely teljesen leégett.
Emberéletben szerencsére nem esett
kár.

Labdarugómérkőzés. Az uj-
vidéki cs. és kir. repülésszázad és
az ujvidéki középiskolai labdarugó
csapata ma, vasárnap délután 1/5
óraor az UTK-pályán az ujvidéki
Vöröskereszt Egyesület javára jöte-
konyossági labdarugómérkőzést tartá-
nak. A mérkőzés iránt sportkörök-
ben nagy érdeklődést tanúsítanak.

Mály Gerő kabaré társulata
Ujvidéken. Mály Gerő, a nép-
szerű komikus, az Apollo-kabaré
jeles tagja, egy öltűgy remek
együttessel megkezdte idei kör-
útlának előadásait. Mály Gerőn
kívül H. Várady Eiza, a bá-
jos kabarédíva, Szalonaty Fe-
rika, a fővárosi kabarék ünne-
pelt szubrettje, Hetényi Heidel-
berg Albert, a kiváló zongora-
művész és Pásztor Zoltán a tagjai
ennek a kiváló kicsi művészcsoport-
nak. Az országvezető híres, jőneví-
társulat Ujvidéket is felkeresi; szom-
baton és vasárnap remek műsora
mutatkozik be az ujvidéki publi-
kumnak. Az előadásra szóló jegyek
az Ujvidéki Hírlap kiadói hivatal-
ban kaphatók.

Ijú anyáknak és szoptató
nőknek, kiknél különösen kelte-
metlen, ha székletlétük rendszeren
és erőtlendésbe kerül, a természetes
"Perenc József" Keserifűl használá-
lata végtelen nagy megkönnyeb-
bülést szerz.

**Letartóztatják a görög
politikusokat.**

Basel, június 23.
Duzmanisz, volt görög vezér-
kari főnök és Metaxas ezredes
utlevelét kérték Svajcra. Való-
színű, hogy utlevelét nem kap-
nak, hanem letartóztatják őket.
Az antant követel jegyzéket nyuj-
tottak át Zaimisz görög minis-
terelnöknek, amelyben 60 görög
politikus letartóztatását követelt.
Szeptemberben választás lesz.

Budapest, június 23.
A „Magyarország” azt írja,
hogy a képviselőház feloszlá-
tása elkerülhetetlen. Az új vá-
lasztásokat szeptemberben lei-
tethetnék megválasztani.

**Az angol kormány reui-
diálja a szerződéseket.**

Rotterdam, június 23.
Londonból jelentik, hogy az
angol kormány felntalmazást
kért, arra, hogy az antant álla-
maival kötött szerződéseit reui-
diálja.

Nyiltér*

Amikor Ujvidéről végkép el-
költözk, benső sugallatot követek,
amidőn barátainknak és ismerősün-
knak, akikből nem volt módomban
külön-külön elbucsnani, ezután
mondok istenheozódót.

Friedmann Mór,
állatorvos.

* Az ezen rovabban közlöttekért
nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Mely bánattal, sajnó fajda-
lommal jelenük, hogy felejt-
hetetlen drága nőm a legjobb
anya, anyós, testvér és rokon

Schlanger Jakabné
szül. Brock Mina

életének 65. évében hosszás,
kinos szenvedés után f. hó
23-án reggel 4 órakor jobbikbre
szenderült.

A megboldogult földi marad-
ványa f. hó 24-én d. u. 6 órakor
az izr. vallás szertartása szeri-
nt (a Magyar-u. 44. sz.) gyszá-
házóól fog örök nyugalomra
kiseretni.

A gyszáló család.

Kiadói hivatal: Ujvidéki Hírlap
kiadói és nyomdai részlegénél, Szeged.

APRÓ HIRDELTSEM

Munkái díjjaik 10 évi 1 korona. Munka
töröbél 10-20 évi. Vastagabb beségél 10-20
évi 10-20 évi. Vasárnap és ünnepeit 10 szög 2
korona. Apró Hirtetékek 10-20 szög 2
korona. Apró Hirtetékek 10-20 szög 2
korona. Apró Hirtetékek 10-20 szög 2
korona. Apró Hirtetékek 10-20 szög 2
korona. Apró Hirtetékek 10-20 szög 2
korona. Apró Hirtetékek 10-20 szög 2
korona.

1877 évi kiadás Vasárnap Újság
teljes évfolyama 100 K. 1861.
Évben remekbe készült árcékperket
250 K. 1851. Évbé készült remek han-
gy magyar citera eladó 100 K. Ujvi-
dék Szűcs-utca 34. Varga Fülöpnél.

Zrta órákat ad egy nő. Cim a kiadó-
dóban!

2 ezüst tenyészőstény eladó. Vörös
marty-utca 5.

Levelibélyeggyűjtők eldoraója! Fő-
bánulaton keztesersában de tit
adulaton régt oledő árban óriási
szép válasszékban kapható egyes és
sorozati levelibélyeg, egy és két oldalú
levelibélyeggyűjtők, levelibélyeggyűj-
tők és cserefeltek. "Különleges-
ségök, ritkaságok és ujdonságok ér-
keztek." Fehérvári Klára Vörösmarty-
Kiszácsi-utca sarkán Faithmalomnál.

A szitalos tanoncot keresek
Leitis Milán szitalos mester Duna-
utca 11.

Wolf és Trosternál Duna-utca 6.
Alatt különféle használt, de jókar-
ban levő gépszájak eladók.

Egy vagy két burtorozó szoba kony-
hával kerestetik. Cim a kiadóban.

2 strákocsi eladó. Deutsch Mórál
gázgyárral szemben.

Megvetetre sürgösen keres egy erős
strákocsi és egy pár erős igaz-
lőszerszámot. Ujvidéki szappangár.

Birtok parcelázás.

Szabadka város területén fekvő
Vámtelek állomás közelében levő
300 láncc területű Vámtelek pusztá 72
szám. Márkus tanyához tartozó prima
széntőfűdők, rét és legelő 5 láncc
parcellákban önkéntes érverés után
a legtöbbet ígérők örök áron
eladának. — A vételár 50%-a
keszpezenben fizetendő, a többi
bankkölcsön által egyenlíthető ki.
Venni szándékozók 1917. évi ju-
lius hó 1-én reggel 10 órakor je-
lenjenek meg Vámteleken, a néhai
Rohonczy Lőrinc hagyatékház tar-
tozó Márkus tanyán. Nagyfenyi
állomáshoz fél órányira van az
ingatlan.

Az esetre, ha az egész birtoknak
parcelázás után való eladása nem
volna keresztülvihető, úgy folyó
évi július hó 1-én délután 2 órakor
a birtok ugyancsak 5 láncc par-
cellákban 1 évre bérbé adatik.

Uradaimi intézőség.

Eladó birtokok.

455 kat. hold, Mitrovica (Sze-
rem m.) városához 3/4 óra, szép
utakkal és számos tömőren
épült gazdasági épülettel, eset-
leg vetéssel és felszereléssel,
431 kat. hold, Sámod álló-
máshoz 2 1/2 és Pécs városához
26 km, gazdasági épületekkel,
mindkét birtok elsőrendű fekete
szántó, minden gabonaműre,
ugyszintén kender, répa és
kerígazdaságra igen alkalmas.

**Herczog Fivérek bank-
háza Szabadka.**

TIVOLI
június 22., 23. és 24.-én.
Péntek szombat vasárnap

Az arany átka
dráma 4 felvonásban.
Főszerepök:
Georg Jacoby, Dagny Ser-
vaes és Kä the Dorch

A divatkirálynő
vigjáték 3 felvonásban.

ELADÓ BIRTOK.

Az ujvidéki határ közelében, 3—30—40 holdas szállások,
a legjobb bácskai termőfűdőkkel eladók.

Vevők forduljanak
FORGALMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGHOZ
Ujvács Wukle-palota, K. L. n. 37. (Markovics Sz. D. iázetle mellett)

Telefon: 297. Sürgönycim: Forgalm.

Szóbeli vagy írásbeli felvilágosításokat díjtalanul adunk.